

Tweede Bijbelstudie over Galaten 1 : 12 – 24 – hoofdstuk 2 van ‘Tot vrijheid geroepen’, Bijbelstudies over de Galatenbrief, van ds. W. Harinck

1. Zingen: 119 : 25
2. Gebed
3. Lezen: Galaten 1 : 10 – 24
4. Welkom en mededelingen

Inleiding

In de vorige inleiding gaf br. Bregman ons een les mee voor die morgen: het is hoogst ernstig als we het Evangelie veranderen. Het betekent een blokkade voor jezelf en voor anderen als het gaat over de weg naar de zaligheid. En... je berooft God en de Heere Jezus van Zijn eer. Vanmorgen gaan we verder met het pleidooi van Paulus en dan legt hij er alle nadruk op, dat hij een van God geleerde is, die zijn theologie niet van enig mens, maar door de openbaring van God heeft hij het geleerd. We mogen hem met recht een theoloog noemen: een van God-geleerde. Wat is er nodig om een ware godgeleerde te worden? Luther noemt dan: een gezond verstand, boeken, maar ook de aanvechtingen hebben daarin een plaats. Een letterlijk citaat van Luther: *‘Mijn theologie heb ik niet ineens geleerd, maar ik heb er steeds dieper naar moeten graven. Daartoe hebben mijn aanvechtingen mij gebracht; want de Heilige Schrift kan men nooit verstaan, als de aanvechtingen er niet bij komen...*

Telkens verdedigt Paulus met klem zijn apostolische zending dat deze van boven komt (vers 12). Waarom doet Paulus dit? Omdat zijn bediening in Galatië wordt aangevochten. Maar hij heeft geen mandaat, geen aanbeveling van mensen nodig, al zijn het nog zulke hooggeplaatste personen, want hij heeft er slechts Eén achter zich staan: de levende Christus, de Zoon van God, Die als Redder in zijn leven gekomen is. We komen daar in het vervolg nog op terug. Hier in vers 13 geeft Paulus al aan, dat hij de gemeente Gods heeft vervolgd en verwoest, en door een directe openbaring van Christus Zelf in zijn leven is binnengekomen. Niet door visioenen of dromen, maar rechtstreeks door Christus geopenbaard in zijn leven.

Er is een radicale omkeer gekomen in zijn leven en hij is helemaal niet trots op zijn verleden, maar hij denkt daar met afschuw aan terug en het is hem een eer dat er een breuk met zijn verleden is gekomen. Al leek zijn vroegere levenswandel een succes: een veelbelovende leerling van Gamaliël, met klem de leer van de voorvaders verdedigend, een door en door super orthodox mens, die opkwam voor de heiliging van het dagelijks leven. En wat was het doel van dit alles? Zich aangenaam proberen te maken bij God. Hij zou er alles aan wagen, zelfs zijn eigen lichaam. Eigenlijk ging hij als een ware terrorist te werk. In vers 14 noemt hij zich een Zeloot, een ijveraar en zo stonden Farizeeën en Zeloten heel dicht bij elkaar. In het bijzonder ijverde hij voor de oud-vaderlijk inzettingen (Halacha). Zo was Paulus in zijn eertijds bezig om te vervolgen en te ruïneren. En dat is niet minder dan de gemeente van God, niet een afgescheiden groep, maar de vergadering van Godsvolk. Dat was in het O.T. Israël en hier de gemeente Gods in Israël; zij verwachtten de Messias en kenden Hem door het geloof, maar wel geworteld in het historisch Israël.

Dat was Paulus' verleden. Is het niet om je diep voor te schamen? Maar laten we niet laag op hem neerzien, want nu is er een ontzaglijk diepe kloof gekomen tussen zijn 'eertijds' en 'nu'. Het is duidelijk dat Paulus nu Farizeër werd. Dat lezen we in vers 15 en 16a: *‘Maar wanneer het Gode behaagd heeft, Die mij van mijn moeders lijf aan afgezonderd heeft en geroepen door Zijn genade, Zijn Zoon in mij te openbaren, opdat ik Die door het Evangelie onder de heidenen zou verkondigen...*

Hier vertelt Paulus zijn bekering, zoals hij dat in het boek Handelingen verschillende keren heeft gedaan. Op de momenten dat zijn arbeid als apostel in het geding was. Een voorbeeld voor ons om persoonlijk te getuigen als we door een vijandige wereld worden belaagd, bespot en uitgejouwd. Het is duidelijk dat Paulus die alles toeschrijft aan: 'het heeft God behaagd...' Wat is hier het welbehagen van God? Zijn onverdiende goedheid. Niet in de eerste plaats zijn roeping tot het apostelschap, maar het hart en oog krijgen voor de Zoon van God. Al zou Paulus nooit apostel geworden zijn, dat blijft die toch het grootste wonder in zijn leven. Nu komt alles op de noemer van deze Redder, Goël, Zaligmaker te staan. Wie denkt niet aan dat mooi lied: Jezus, Uw verzoenend sterven, blijft het rustpunt van mijn hart. We kunnen hier drie dingen uit leren:

- Een mens kan nog zo'n verdorven verleden hebben, of de Heere in de hemel weet raad met hem of haar.
- Niet iedereen maakt een Paulus-bekering mee, maar het geldt voor ons allemaal, dat het nodig is, dat Gods Zoon in ons geopenbaard wordt.
- Wanneer Christus in ons komt wonen, krijgen we een andere uitstraling. Voor hem was dit een uitstraling als apostel. En als Christus in ons komt wonen, dat krijgen wij tegelijk een roeping: we mogen het Evangelie niet voor onszelf houden, maar het uitdragen in onze omgeving, ver weg en ook dichtbij.

Wat ontdekt Paulus als hij achterom kijkt? Een schuldig verleden. Toch kijkt hij verder, want hij mag ontdekken dat God aan hem dacht, lang voordat hij aan God dacht. Zelfs van zijn moeders lijf af heeft de Heere hem afgezonderd. Eer iets van mij begon te leven, was alles in Gods boek geschreven. God had al van eeuwigheid een plan met Paulus. Zo heeft de Heere met elk van Zijn kinderen Zijn plan. Maar dat openbaart Hij te Zijner tijd. Alles wordt door Zijn Vaderhand bestuurd.

In de gemeenten van Galatië viel men het apostelschap van Paulus aan. Hij was op een andere wijze geroepen als de twaalf discipelen van Jezus. Toch was zijn apostelschap te danken aan dezelfde Christus als dat van Petrus en alle andere apostelen. Hoe mocht hij zich noemen? Een Godgeleerde, die gebroken had met het Jodendom. Blijven wij een wetsijveraar? Of mogen we het bestaan lijden van een genadebedelaar? Een tussenweg is er ook nu niet. Maar het zou te ver voeren om Paulus een anti-semitist te noemen. Lees maar welke voorrechten van het Jodendom hij in zijn brief aan de Romeinen schrijft. Ook waardeerde hij de rijke traditie van het Jodendom (brief aan Timotheüs). Hij bleef verbonden met zijn eigen traditie. Wel breken met alle vormen van 'Judaïsme', waarin het Evangelie het moet ontgelden moet ten bate van een 'ijveren zonder verstand', zelfs met de wet in de hand. Dat is geen goed afscheid nemen van het verleden. Wat dan wel? Blijven staan in de heilige traditie van het Jodendom waarin de wet tot ere komt. Zo mag er een continuïteit zijn met het verleden. Zo mogen alle God-lovers – alle eeuwen door – teren op het verzoeningswerk van de Messias, hongeren en dorsten naar Zijn gerechtigheid en... wandelen in de weg van de geboden des Heeren.

Vers 16b: Zo ben ik terstond niet te rade gegaan met vlees en bloed

Wat is de bedoeling van Paulus met dit gedeelte? Hij heeft zijn apostelschap niet van een mens maar van de levende Christus ontvangen. Hij heeft niet gelijk na zijn bekering de medechristenen in Jeruzalem opgezocht. En pas bekeerde door hen bemoedigd kunnen worden als er teleurstellingen zouden komen. Toch betuigt Paulus met klem dat hij dit niet gedaan heeft. En hij noemt ook de rede waarom niet. Hij was niet bang om zijn medeleerlingen uit de school van Gamaliël te ontmoeten, die hem er van langs zouden

kunnen geven. Ook niet dat er wantrouwen bij de christen-Joden in Jeruzalem zou zijn. Om welke reden bleef hij in eerste instantie uit de buurt van Jeruzalem? Omdat van menselijke zwakheid geen heil te verwachten is. Alleen het Woord van God bestaat in der eeuwigheid. Eigenlijk bedoelt Paulus de mens moet er tussenuit. Hij hoefde geen goedkeuring van mensen om te gaan prediken. Hij was door Christus zelf geroepen. Zijn gezag hoeft niet gedekt te worden door enig mensenkind.

Daarom schrijft hij in vers 17: *'En ik ben niet wederom gegaan naar Jeruzalem tot degenen die vóór mij apostelen waren; maar ik ging heen naar Arabië en keerde wederom naar Damaskus'*.

Het lijkt dat de volgorde en chronologie geweld wordt aangedaan, maar dat komt omdat Lukas in Hand. 9: 21-25 niet alles vertelt, ook niet dat Paulus enige tijd in Arabië vertoefd heeft. We moeten onder Arabië overigens verstaan: het noordelijkste deel van de Nabataeërs (vlak bij Damaskus). Wat heeft Paulus na zijn bekering dan wel gedaan? Het boek Handelingen is daar summier in. In de omgeving van Damaskus heeft hij gepreekt en veel gemediteerd. We kunnen er op rekenen dat zijn geloof zwaar op de proef is gesteld. Let wel dat hij hier in het hol van de leeuw is! Juist in Damaskus en omgeving heeft de gemeente hevig vervolgd. Aan de andere kant heeft God Zelf een kroon op het werk van Paulus gezet, doordat mensen tot bekering kwamen. Naast de 'ware vuurproef' dus ook zegen op zijn werk. Een betere bevestiging, goedkeuring, sanctie op het werk van een dienaar des Woords is toch niet denkbaar?

Dat heeft drie jaren geduurd. Omdat in het oude Oosten een half jaar ook voor een heel jaar gerekend kan worden, hoeft dat niet te betekenen dat Paulus exact 3 jaar heeft geduurd. Wat hier wel uit blijkt, dat Paulus niet terstond, direct naar Jeruzalem is gegaan. Dat is de bedoeling van Paulus, dat wil hij hier *betuigen* aan de Galaten.

Toch komt het moment dat Paulus opgaat naar Jeruzalem. Wat is de reden dat hij nu wel Jeruzalem gaat bezoeken? De Joden hebben een complot tegen hem gesmeed in Damaskus. Hij is maar ternauwernood ontsnapt: vrienden hebben hem in een mand over de stadmuur uitgelaten. (zie ook 2 Korinthe 11:32v).

We lezen nu *de verzen 18, 19 en 20: 'Daarna kwam ik na drie jaar weder te Jeruzalem om Petrus te bezoeken en ik bleef bij hem vijftien dagen. En ik zal geen ander van de apostelen dan Jakobus, de broeder des Heeren. Hetgeen ik u schrijf, ziet, ik getuig voor God, dat ik niet lieg'*

Wellicht had Paulus behoefte om met Petrus over de Heere Jezus te spreken en hij van Petrus rijke lessen mocht ontvangen. Uit de oude schat van het Evangelie komen altijd weer nieuwe dingen voor. Dit moet een heerlijke ontmoeting geweest zijn. De 'geleerde' Paulus heeft geen moeite om met een visserman als Petrus over deze zaken te spreken. Het was al geruime tijd na Paulus' bekering en de ontmoeting duurde erg kort. Toch kunnen we tussen de regels door lezen dat zijn bezoek aan Petrus een versterking en bemoediging geweest moet zijn. Hij schrijft hier niets over aan de Galaten.

Al schrijft Paulus zo in het voorbijgaan over zijn bezoek aan Jeruzalem, we mogen concluderen dat e.e.a. in goede samenhang en samengang met Jeruzalem geweest is, want in die vijftien dagen van zijn bezoek aan Jeruzalem heeft hij ook Jakobus, de broeders des Heeren ontmoet. Deze had een vooraanstaande plaats in de moedergemeente van Jeruzalem. In het boek Handelingen schrijft Lukas over dit bezoek nog iets meer. Blijkbaar zijn er toch wel spanningen geweest. In eerste instantie was er bij zijn aankomst vrees. Niet direct geloofde men dat Paulus een discipel was. Het was Barnabas die het contact heeft gelegd tussen Paulus en de andere apostelen, zodat hij met hen in en uit kon gaan. Hoe

kwam het dat Paulus in het geheel vrij onbekend bleef in Jeruzalem? Omdat hij vooral onder de Griekse Joden Gods Woord predikte. En zij zochten hem zelfs te doden. Wat is de bedoeling van Paulus betoog in Galaten 1? Bij de Galaten moet niet de indruk gewekt worden, dat hij in Jeruzalem zijn consignes, zijn opdracht heeft gehaald. Paulus beroept zich nog steeds op zijn hemels zending, als hij zijn apostolische bediening kracht bij wil zetten en niet op mensen. Verder mag niemand denken dat hij van het begin af met de gemeente in Jeruzalem in onmin zou hebben geleefd. Lezen we vers 18, dat mogen we daaruit concluderen dat de apostolische arbeid van Paulus door de gemeente van Jeruzalem is goedgekeurd, geaprobeerde heet dat in kerkelijke termen. Daarom gebruikt Paulus ook in vers 20 de uitdrukking 'coram Deo' = voor Gods Aangezicht, en dat hij de volle waarheid spreekt. Op verschillende plaatsen laat Paulus duidelijk merken dat hij zich bewust was van de tegenwoordigheid van God.

Zo sluit hij ook dit hoofdstuk af met de volgende woorden, vers 21-24. *'Daarna ben ik gekomen in de gewesten van Syrië en van Cilicië. En ik was van aangezicht onbekend aan de gemeenten in Judea die in Christus zijn. Maar zij hadden alleenlijk gehoord, dat men zeide: 'Hij die ons eertijds vervolgte, verkondigt nu het geloof dat hij eertijds verwoestte.' En zij verheerlijkten God in mij.*

Als we Schrift met Schrift vergelijken dan moet Paulus na zijn korte bezoek aan Jeruzalem terecht zijn gekomen in de landstroken van Syrië en Cilicië. Via Syrië (Damaskus) in hij naar zijn thuisland en geboorteplaats Tarsen is gereisd. Het is duidelijk dat hij daar een lange tijd is geweest. Het is onbekend wat hij daar zoal gedaan heeft. De uitzending tot het missie-werk vanuit Antiochië en Jeruzalem moet nog beginnen.

Wat de gemeente in Judea van Paulus weten, is erg weinig; ze hebben wel gehoord dat de vervolger een verkondiger is geworden. Ds. C. den Boer beschrijft het zo: *Een frontale aanvaller is een vurig verdediger geworden van het geloof, d.i. van de gekruisigde en opgestane Heere, van wat het betekent om van genade te leven en in Zijn waarheid te wandelen.*

Het eind van hoofdstuk 1 eindigt in een Godverheerlijkend slot: *'Zijn verheerlijkten God in mij'* (vers 24)

Wordt nu aan Paulus de lof toegezwaaid? Nee, alle roem is uitgesloten. Zoals hij later schrijft: slechts een zwak vat, maar een vat met een geweldig schat. Ook voor ons is het moeilijk om een vijand, die ons naar het leven heeft gestaan, als broeder te begroeten. We mogen een voorbeeld nemen aan de gemeenten in Judea. Zij hebben God niet gevraagd om wraak over het bloed van hun geliefde dat door Paulus gestort is. Hoe dan wel? Ze hebben God gedankt om het bloed van Jezus dat ook voor Paulus was gestort.

De Messias belijdende Joden in Judea hebben God op hun knieën gedankt voor het Gods wonder aan Paulus gedaan. Al heeft Paulus het zelf niet gezocht of uitgedacht, toch is dat het enige draagvlak voor zijn zendingsarbeid! Het is niet zo, maar al zou niemand in Galatië het meer geloven dat Paulus een apostel van Jezus Christus was, dan is er toch altijd de lofzang, het loflied dat gezongen wordt in Judea.

We eindigen met opnieuw een citaat van ds. C. den Boer: *'Een godgeleerde, in de school van veel beproeving gevormd, een onafhankelijk man God die niemand heeft om zich te beroepen dan Christus Jezus alleen, heeft de lofzangen Israëls achter zich en om zich heen. Daarom mag niemand ooit meer kwaad spreken van Paulus.*

Zingen: Psalm 51: 7